

Till årsmötet

HÄLSOPROGRAM NIVÅ 2 FÖR ÖGONLYSNING (känd ögonstatus inom 2 år före parning)

Önskemål om krav på ögonlysning för registrering av valpar har inkommit till styrelsen. Avelskommittén (AK) fick i uppdrag 2020 att diskutera och utreda frågan, samt komma med synpunkter och förslag. Kontakt togs med SKK, och CSK kan ansöka om att hälsoprogram på nivå 2 åter införs, vilket innebär att känd ögonstatus är tillräcklig för registrering.

AK har under de senaste åren noterat en trend att antalet ögonlysta cocker spaniels minskat, och att flertal uppfödare använder hundar som endast har känd genetisk status för progressiv retinal atrofi (PRA). Det finns dock flera andra allvarliga ögonsjukdomar som drabbar rasen, och därför är det viktigt att även ögonlysa hundarna så att dessa sjukdomar kan upptäckas, och vi därmed kan avla på friska djur, eller i vart fall undvika att dubbla på samma defekt.

Beslut togs av styrelsen **2020**, och AK fick i uppdrag att ta fram statistik för ögonstatus av föräldradjur vid parning, och redovisa detta för styrelsen inför en eventuell begäran hos SKK om hälsoprogram.

För att få fram dessa siffror fick en stor manuell insats göras. Upplägget blev att undersöka sex års registrerade kullar, vilken diagnos deras föräldrar hade, eller om de inte var lysta över huvud taget innan de gick i avel. Kravet på ögonlysning togs bort år 2008; de utvalda åren blev 2006, 2008, 2012, 2015, 2018, 2019. Resultatet framgår av nedanstående tabell:

	2006	2008	2012	2015	2018	2019
<i>Andel en förälder aldrig lyst</i>	1,1%	6,3%	6,4%	14,1%	16,8%	15,1%
<i>Andel båda föräldrar aldrig lysta</i>	1,1%	1,1%	1,8%	3,2%	7,1%	7,8%
Totalt antal kullar	282	352	220	185	196	179

Precis som befarats visar siffrorna att antalet hundar som aldrig blivit lysta innan avelsdebut ökat sedan kravet togs bort 2008. **Mellan var fjärde och femte kull som registrerats (2018-2019) har en eller två föräldrar som aldrig genomgått ögonlysning.**

Detta är högst oroande.

För att få **valphänvisning via Cocker Spanielklubben** ska föräldrar vara ögonlysta inom 2 år vid parning, och i **Rasspecifik Avelsstrategi (RAS) för cocker spaniel** rekommenderas ögonlysning vartannat år. Det långsiktiga målet i RAS är att alla hundar som går i avel ska ha en aktuell, känd ögonstatus.

Vid årsmötet **2021** återremitterades ärendet till styrelsen för fortsatt utredning, då inget beslut i frågan kunde tas.

AK har sedan årsmötet fått styrelsens uppdrag att fortsätta ha extra koll på ett antal ögon diagnoser såsom: PPM, RD, entropion, ektropion, artresia puncta lacrimalis, distichiasis, retinopati, kongenital katarakt samt övriga katarakter.

ÖGONDIAGNOSER 2021 hämtade från SKK Avelsdata

Diagnos	Antal
PPM, iris-cornea kraftig	1
PPM, iris-lins måttlig	1
PPM, iris-iris lindrig	2
PPM, iris-cornea lindrig	1
PPM, iris-cornea måttlig	1
Kongenital katarakt, total. Ärftlig	1
Kongenital katarakt, partiell cortex. Genetisk betydelse okänd	4
Kongenital katarakt, partiell nukleus. Genetisk betydelse okänd	2
Lindrig RD/näthinneveck	1
Multifokal RD	3
Colobom, lindrig	1
Artresia puncta lacrimalis	6
Övrig medfödd förändring i ögat	1
Entropion, lateral	1
Entropion, medial	1
Entropion, övre	1
Entropion, undre	1
Ektropion	2
Distichiasis	45
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ej ärftlig	3
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex främre, måttlig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex bakre, lindrig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex bakre, lindrig. Ärftlighet kan f.n. ej bedömas	1
Katarakt, partiell cortex bakre, måttlig. Ärftlig	3
Katarakt, partiell cortex ekvatoriell, måttlig. Ärftlig	2
Katarakt, partiell cortex, BPK, lindrig. Ärftl. kan f.n. ej bedömas	1
Katarakt, partiell cortex, BPK, måttlig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex främre Y-söm, lindrig. Ärftlig	1
Katarakt, partiell cortex främre Y-söm, lindrig. Genetisk betydelse okänd	1
Katarakt, partiell cortex, punktförmig, lindrig. Genetisk betydelse okänd	1
Katarakt, partiell nukleus, lindrig. Ärftlighet kan f.n. ej bedömas	2
Katarakt, partiell nukleus, måttlig. Genetisk betydelse okänd	1
Retinopati. Ej ärftlig	2
Öga UA	247

Den ögon diagnos som fortsätter öka mest år efter år är distichiasis, men även artresia puncta lacrimalis har ökat. Ett flertal ärftliga katarakter har också diagnostiserats, och detta är en stor anledning till att man även bör ögonlysa för dessa diagnoser, för att få en helhetsbild hur det ser ut i ögat på våra hundar som går i avel.

Under **2021** har sammanlagt 246 kullar kollats vad gäller ögonlysning av föräldrarna före parning. Av dessa 246 kullar saknar **99 kullar (40,2%)** en eller båda föräldrarna giltigt ögonlysningsresultat före parning. Detta kan jämföras med **22,9% för 2019**.

På 52 kullar (52,5%) saknar **båda** föräldrarna giltigt ögonlysningsstatus, och på 47 kullar (47,5%) saknas ögonlysningsstatus på **en** förälder.

Av de 246 kullarna är 15 kullar cocker spaniels av jakttyp.

Styrelsen yrkar att man ansöker om **Hälsoprogram nivå 2** med känt ögonlysningsresultat inom 2 år före parning.

Vill årsmötet att Hälsoprogram nivå 2 för ögonlysning införs för registrering av valpar?

Styrelsen